Bertil skapar och njuter av livet: ”Nu har jag träffat en ny livskamrat”

I folkskolan upptäckte Bertil Vallien att han var duktig på att rita. Bekräftelsen han fick blev startskottet till den kommande karriären som konstnär. 85 år gammal ger han sig fortfarande ut på ny och osäker mark.

Åfors • Publicerad idag 04:00

Med rätt basker blir det tydligt för Bertil Vallien vad han sysslar med. Den röda baskern är på när han är konstnär, den svarta när han ägnar sig åt formgivning för serieproduktion.Foto: Suvad Mrkonjic/TT

Bertil Vallien trivs med att arbeta och har inga planer på att sluta. Åldern har inte lyckats hämma aptiten på nya utmaningar och upptäckter. I år firar han inte bara sin 85-årsdag utan också 60 år som glaskonstnär. Det planeras utställningar i Stockholm, Berlin och New York och han lanserar även en ny brukskollektion.

– Jag får vara tacksam för att jag är frisk och mår bra. Men jag har också varit rätt duktig på att ta hand om min kropp: yoga på morgonen, promenader och cykling och så ett dopp i dammen här utanför nästan varje dag, sommar som vinter.

ANNONS

Huset ligger vid Lyckebyån i Åfors, en ort som tidigare hyste ett glasbruk. Det var där Bertil började sin karriär 1963. Då kunde han gå eller cykla till jobbet. I dag tar det en kvart med bilen till glasbruket i Kosta där han arbetar i stort sett dagligen.

Han har två olika yrkesroller som han alltid har varit mån om att hålla isär.

– Den ena är att jag är kommersiell formgivare och ritar för serieproduktion. Den andra är konstnärskapet där jag jobbar med teckningar, konstglas, utsmyckningar och utställningar. Jag vill inte blanda ihop det där – när jag jobbar med produktion har jag en svart basker och som konstnär har jag en röd, säger han med ett skratt.

Med rätt basker blir det tydligt för Bertil Vallien vad han sysslar med. Den röda baskern är på när han är konstnär, den svarta när han ägnar sig åt formgivning för serieproduktion.Foto: Suvad Mrkonjic/TT

Många har tolkat in sakrala motiv i Bertil Valliens konstnärskap. Det är inget han medvetet har arbetat med. Men kanske, funderar han, har hans frireligiösa uppfostran satt ett och annat spår även om han inte betraktar sig som troende.

Pappan var predikant och familjen levde med en sträng religiös moral. Bio var synd. Fotboll på söndagarna var synd. Det mesta som den unge Bertil tyckte var roligt var synd.

– Det skapade skuldkänslor och inre konflikter. Jag visste såklart att jag gjorde dem oerhört besvikna med mina val. Man kommer aldrig ifrån sådana känslor av skam, de finns med hela livet.

”Självklart är jag glad över att bli bekräftad om jag gör en lyckad gjutning eller en uppmärksammad utställning.”

Bertil Vallien

Men han fick också mycket kärlek av sina föräldrar och det fanns hur som helst aldrig något motstånd hemma mot hans planer på att bli konstnär. Startskottet för det livslånga konstnärskapet var teckningslektionerna i folkskolan.

– Jag var en jävel på att rita hästar och det gjorde ju att tjejerna beundrade mig. Den uppmärksamheten sporrade mig att fortsätta och jag betraktar det som början på min karriär.

TT: Kan du fortfarande känna den där glädjen av att bli bekräftad?

– Absolut! Varje gång jag söker mig ut på tunnare is innebär det en anspänning och en osäkerhet. Så självklart är jag glad över att bli bekräftad om jag gör en lyckad gjutning eller en uppmärksammad utställning, den saken är klar.

ANNONS

Under de fyra åren på Konstfack träffade han sin blivande hustru Ulrica, i dag känd med efternamnet Hydman Vallien. De flyttade efter ett antal år i Los Angeles till Åfors i Småland och inledde sina karriärer som konstnärer och formgivare.

Bertil Vallien utvecklade en teknik att gjuta glas i sand, vilket gjorde att han kunde skapa större skulpturer än vad som tidigare hade varit möjligt. Mest kända är hans båtar. Tidigt ställde han ut i USA där han återkommande har undervisat på universitet och konstskolor.

– Mina största framgångar har faktiskt varit i USA. Kulmen var min ”One million dollar boat” för konstmässan i Chicago 2016 som numera finns på The Flint Institute of Arts utanför Detroit.

Bertil Vallien berättar att hans största framgångar har varit i USA. Foto: Suvad Mrkonjic/TT

För snart fem år sedan förändrades livet drastiskt för Bertil Vallien. Han och Ulrica skulle gå på en föreläsning i Folkets hus om Åfors glasbruk. De stod och gjorde sig i ordning hemma i badrummet, hon med läppstiftet i handen, när hon utan förvarning föll i hans armar och dog i en hjärtattack.

Bertil Vallien berättar att han hamnade i en djup kris under några månader efter att först ha skjutit sorgen ifrån sig. Det var som om kroppen själv tog tag i sorgearbetet. Men så småningom återkom livet till en mera normal vardag.

– Nu har jag dessutom träffat en ny livskamrat. Mia är ett härligt tillskott. Vi njuter av livet och har många gemensamma intressen.

Om
Bertil Vallien

Fyller: 85 år den 17 januari.
Gör: Konstnär och formgivare.
Aktuell: Firar 60 år som konstnär och formgivare på Orrefors Kosta Boda. Det blir utställningar i Stockholm, Berlin och New York, samt en ny brukskollektion. En dokumentärfilm är också på gång om honom.
Bor: Åfors i Småland.

Familj: Sönerna Hampus och Markus med familjer, däribland barnbarn och barnbarnsbarn. Livskamraten Mia.

Om att fylla 85: ”Underbart att jag har blivit så gammal och fortfarande har så roligt. Folk säger: 'Bertil, du är inte 25 längre'. Men jag känner mig faktiskt så vissa dagar. Salute!”

Så firar han födelsedagen: Med närmaste familjen på Kosta Boda Art Hotel.

Johan Ekfeldt/TT